

p. Ingridai Šimonytei
LR Vyriausybės vadovei

LASV 21/I – 007
VILNIUS
2021-03-24

p. Viktorijai Čmilytei – Nielsen
LR Seimo pirmininkei

p. Virgilijui Aleknai
Seimo jaunimo ir sporto reikalų komisijos pirmininkui ir komisijos nariams

p. Jurgitai Šiugždinienai
Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministrei

DĖL PASTABŲ PATEIKIMO SPORTO ĮSTATYMO PROJEKTUI

Lietuvos asociacija „Sportas visiems“ teikia pastabas dėl Lietuvos Respublikos Sporto įstatymo (toliau – **SĮ**) projekto nuostatų pakeitimų:

1. Įstatymo priėmimo **SKUROS TVARKA** pagrindas nėra pagrįstas - t. y. skubos poreikio keisti SĮ iš viso nėra, nes:
  - 1.1. Federacijoms programines lėšas jau buvo galima skirstyti nuo 2021 m. sausio 1 d. t. y. SĮ pakeitimai nesusiję su Federacijų programiniu finansavimu, o juo labiau su Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – **KT**) 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimu;
  - 1.2. KT nenurodė jokių skubos priemonių ar terminų;

Neatmetama tikimybė, jog skubos pagrindą Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – **ŠMSM**) įvardija kaip savotiško spaudimo formą, siekiant prastumti visiškai epizodiškai ir **be jokios sisteminės analizės** pateiktą SĮ projektą – kai jokio skubos pagrindo nėra.

Skubos tvarka taip pat galimai norima uždengti ŠMSM Sporto grupės valdininkų klaidas, kai dėl jų **aplaidaus darbo 2020 m. pabaigoje Sporto rėmimo fondas prarado 9 mln. eurų**, o šios lėšos avansinių mokėjimų pagrindu galėjo pasiekti visus projektų vykdytojus, kuriems finansavimas jau buvo patvirtintas. Maža to, tuos 9 mln. eurų dabar ketinama atimti iš 2021 m. sporto rėmimo fondo. Šias aplinkybes galėtume išsamiau paaikškinti Jums tiesioginio susitikimo metu.

Taigi, skubėjimas šioje vietoje gali pridaryti dar daugiau klaidų. Akivaizdu, jog dėl atsakingų asmenų nekompetencijos ar aplaidumo, tų pačių sporto valdininkų lygmenyje ir toliau brukami nepasverti, skuboti, epizodiški, sporto bendruomenėje neišdiskutuoti sprendimai.

Manome, jog šiuo metu labai tinkamas laikotarpis pasidaryti rezultatų analizę, atsižvelgti į Valstybės kontrolės išvadas bei pradėti 4 metų Vyriausybės programos vykdymą sisteminio požiūrio pagrindu.

2. Neatsižvelgta į nei vieną esminį Lietuvos asociacijos „Sportas visiems“ pasiūlymą (pridedamas), kuris yra nediskriminuojantis, aiškus ir grįstas sisteminiu praktiniu požiūriu, taip pat naudingas sporto šakų plėtojimo procesui ir fizinio aktyvumo situacijos gerinimui šalyje.
3. Pateiktu SĮ projektu yra ne tik, kad **ignoruojamos Vyriausybės programos nuostatos fizinio aktyvumo (toliau – FA) ir aukšto sportinio meistriškumo (toliau – ASM) vienodų prioritetų atžvilgiu**, bet atvirkščiai - dar stipriau menkinamos FA veiklos galimybės ir eliminuojama bet kokia Nevyriausybinių organizacijų dalyvavimo veikla;

4. Maža to, ŠMSM komunikuodama ir viešindama SĮ projekto pakeitimo teigiamas puses **klaidina sporto bendruomenę, Seimo narius bei Vyriausybės atstovus teigdama jog SĮ pataisomis:**
- 4.1. „atskirtas Fizinio aktyvumo ir Aukšto sportinio meistriškumo finansavimas“ – pažymime, jog iki šio SĮ projekto pateikimo, galiojančiame teisės akte šių dviejų krypčių finansavimas jau buvo ir yra aiškiai atskirtas. O šiuo pateiktu teisės akto projektu apskritai nėra aišku ar aukšto sportinio meistriškumo atstovai neturės teisės gauti finansavimą per projektus (taip pat nėra aišku, kaip apskritai projektinis finansavimas bus organizuojamas);
- 4.2. Ministerijos pranešimuose teigiama, jog „padidintas finansavimas aukšto sportinio meistriškumo programoms“ – tačiau nepasakoma visa tiesa: 70 sporto federacijų finansavimas yra padidinamas **atimant (sumažinant) lėšas Fiziniam aktyvumui į kurį 2021 m. pateikta paraiškų nuo daugiau kaip 1300 pareiškėjų, kur dalis iš pareiškėjų yra tos pačios federacijos !** Kyla klausimas, kokia tada logika vadovaujantis buvo paskelbtas Sporto rėmimo fondo konkursas, o dabar iš 1300 pareiškėjų atimama galimybė vykdyti projektus, **kai net neaišku už kokius rezultatus didinamas finansavimas 70 organizacijų**, ir dar esant tokioms nepalankioms Valstybės kontrolės išvadoms! Tai ne tik kelia klausimų dėl efektyvaus lėšų panaudojimo, teisėtų lūkesčių sumažinimo, bet ir sveikos logikos trūkumo.
5. Galiausiai, turime konstatuoti faktą, jog teikti SĮ pakeitimo projektą skubos tvarka **be jokių kitų lydinčių teisės aktų** yra dar labiau neskaidru. Tuo tik sudaromos ir stiprinamos sąlygos toliau demonstruoti savo valdžios galią ir savivalę. Nors Seimo ir Vyriausybės valdžia yra sutelkta kitokios politinės kultūros žmonėse, nei buvo prieš šios kadencijos Seimą, tačiau metodai sporto sistemos neva „pertvarkos“ atžvilgiu yra aštresni.

Būtina atkreipti dėmesį, jog šis SĮ projektas, yra pateikiamas be SĮ lydinčių teisės aktų, kurie reguliuotų tiek SĮ įsigaliojimą, tiek SĮ tam tikrų sričių reguliavimą, pavyzdžiui, nėra aišku, kaip bus skirstomos lėšos fizinio aktyvumo projektams. Toks padrikas ir be jokio motyvuoto pagrindo skubotas stengimasis priimti SĮ pakeitimus, turės įtakos ir bendram sporto reguliavimui. Primintina, kad 2018 m. pabaigoje patvirtinus naująjį SĮ, mes taip pat kėlėme klausimą, kaip galima tvirtinti tokį įstatymą be jokio aiškumo, kaip bus reguliuojamas jo tam tikrų sričių įgyvendinimas. Buvusiai valdžiai neatsižvelgus į tokius mūsų argumentus, skubotai tik po SĮ priėmimo, jau 2019 m. pradžioje buvo priimti poįstatyminiai teisės aktai, pavyzdžiui, reguliuojantys Sporto rėmimo fondo lėšų skirstymą. Tokiems poįstatyminiams teisės aktams mes taip pat aktyviai teikėme pastabas, aiškinome sporto ir jo reguliavimo specifiką praktikoje, tačiau ŠMSM taip pat neatsižvelgė į mūsų teiktas pastabas dar prieš poįstatyminių aktų priėmimą. **Rezultate to, Specialiųjų tyrimų tarnyba 2019 m. spalio 22 d. patvirtino Antikorupcinio vertinimo išvadą „Dėl sporto projektų finansavimą reglamentuojančių teisės aktų“, kurioje sukritikavo tam tikras Sporto rėmimo fondo reguliavimo nuostatas**, t.y. atkreipė dėmesį į 2019 m. sausio 23 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 85 trūkumus (tokius, kurie kelia korupcijos riziką), apie kuriuos mes, Lietuvos asociacija „Sportas visiems“ kalbėjome ir aiškinome tautos išrinktiesiems ir vykdomajai valdžiai dar 2018, 2019 m. pradžioje. Todėl tenka tik apgailestauti, kad Lietuvoje nėra valstybės pareigūnų asmeninės materialinės atsakomybės už neteisingus sprendimus, tačiau ar ši valdžia nori eiti tokiu pačiu keliu?

6. Matome visiškai pilką ir iškreiptą vaizdą pažadų pagrindu, kur nėra aiškus: nei kaip bus skirstomi pinigai fiziniam aktyvumui, kokie bus ar yra Valstybės prioritetai, kodėl ir už ką 70 sporto organizacijų skiriamas programinis finansavimas jį dar didinant daugiau nei 6 mln. atimant juos iš fizinio aktyvumo. Tuo pateikiame Jums keletą teiginių iš ką pateiktos Valstybės kontrolės ataskaitos apie federacijų finansavimą ir kontrolę: **Valstybės kontrolė: „Tačiau nevertinami federacijų AMS (aukšto meistriškumo sporto) programose užsibrėžti su funkcijomis susiję veiklos tikslai, uždaviniai ir priemonės jiems įgyvendinti, priemonių terminai, lėšų poreikis ir planuojami lėšų šaltiniai, priemonių įgyvendinimo vertinimo kriterijai, jų reikšmės ir ar programa atspindi patvirtinto federacijos ketverių metų strateginio veiklos plano tikslus, uždavinius, priemones ir rodiklius. Ministerija susitikime patvirtino, kad AMS programų turinio vertinimas nėra atliekamas“ - ir po tokių išvadų ŠMSM vis tiek skubos tvarka didina finansavimą federacijoms mažindama savo paties prieš 3 mėn. patvirtintą fizinio aktyvumo projektų biudžetą?!!**

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta aukščiau dar kartą prašome neskubėti ir **nemažinti Sporto rėmimo fondo lėšų fiziniam aktyvumui 2021 metams, kurių bendrą sumą paskelbė pati Ministerija, bei atsižvelgti į:**

- Lietuvos asociacijos „Sportas visiems“ siūlymus dėl fizinio aktyvumo finansavimo programiniu pagrindu taip nediskriminuojant FA plėtojimo Lietuvoje bei užtikrinant LR vyriausybės vienodo svarbos nuostatas;
- Nenaikinti sporto rėmimo fondo, bet kaip tik sudaryti sąlygas į fondą kreiptis juridiniams vienetams vykdančiams sporto šakų plėtojimą federacijų narystės pagrindu, jį aiškiai atskiriant nuo fizinio aktyvumo projektų;
- SĮ fonde palikti įvardintus fondo finansavimo šaltinius;
- Nenaikinti Sporto projektų komisijos ir nemenkinti sporto srityje veikiančių NVO vaidmens;
- Kartu su Sporto įstatymo projektu pateikti visų kitų lydinčių dokumentų projektus tam, kad būtų galima aiškiai įvertinti siekiamų permainų naudą ir alternatyvas;
- Atsižvelgti į siūlymus dėl sporto agentų veiklos reglamentavimo SĮ, kurie yra ne mažiau svarbūs ir buvo aptarinėjami darbo grupėje, tačiau SĮ projekte – nepateikti;

Prašome Jūsų, sudaryti plačios apimties darbo grupę Vyriausybės lygiu, kurioje būtų įtraukti tiek aukšto sportinio meistriškumo, tiek fizinio aktyvumo, tiek olimpinio sporto, komandinių sporto šakų, sporto klubų kuriuose vyksta realus sporto šakų plėtojimas, tiek neįgaliųjų sporto atstovai, siekiant išdiskutuoti visų suinteresuotų pusių siūlymus bei pastabas, juos galiausiai grindžiant praktinės situacijos analize.

Pažymėtina, jog nei vienas Lietuvos asociacijos „Sportas visiems“ siūlymas (pridedamas – lyginamasis variantas) neprieštarauja 2020 m. lapkričio 4 d. LR LT išaiškinimui.

DĖKOJAME UŽ AIŠKŲ, NEDISKRIMINACIJĄ, O ANALIZĘ IR SISTEMIŠKUMU GRĮSTĄ POŽIŪRĮ IR ATSAKOMYBĘ!

Pridedama:

1. Priedas Nr. 1. Asociacijos „Sportas visiems“ įstatymo pakeitimo pasiūlymo projektas;
2. Priedas Nr. 2. Sporto įstatymo pakeitimo lyginamasis variantas (lentelė);
3. Priedas Nr. 3. 2019 m. Specialiųjų tyrimų tarnybos Antikorupcinio vertinimo išvada „Dėl sporto projektų finansavimą reglamentuojančių teisės aktų“;
4. Priedas Nr. 4. 2020 metų Sporto rėmimo fondo lėšų paskirstymo analizė pagal pareiškėjų veiklos sritis;
5. Priedas Nr. 5 2021 metų Valstybės kontrolės išvados dėl Aukšto sportinio meistriškumo kontrolės.

Pagarbiai

Lietuvos asociacijos „Sportas visiems“ prezidentas

Algis Vasiliauskas